



ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: http://www.drs.gov.ua. код СДРПОУ 39582357

від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № 542 від “ 14 ” 12 . 2018 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) розглянула проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до суб'єктів господарювання щодо приймання електронних платіжних засобів в оплату за продані ними товари (надані послуги)» (далі – проект постанови), а також документи, що надані до нього листом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі - Мінекономрозвитку) від 14.11.2018 № 3631-06/49908-03.

За результатами розгляду проекту постанови та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону

встановлено:

проект постанови повторно подано на погодження до ДРС з урахуванням зауважень, наданих у Рішенні № 68 від 16.02.2018 про відмову в погодженні проекту регуляторного акта (лист від 16.02.2018 №1892/0/20-18) (далі – Рішення № 68).

Повторно подана редакція порівняно із попередньою версією проекту постанови змінена в частині встановлення іншого механізму, за допомогою якого планується досягнути визначені розробником цілі державного регулювання, а саме:

- зменшення витрат бізнесу на виконання вимог регулювання в частині обов'язковості забезпечення безготівкових розрахунків на 50%;
- створення додаткових зручностей для населення при розрахунках за придбані товари та отримані послуги;
- покращення якості безготівкових операцій;
- зменшення витрат держави на підтримку готівкового обігу.

Так, проектом постанови запропоновано встановити, що суб'єкти господарювання, які здійснюють продаж товарів (надання послуг), включаючи товари (послуги), реалізація яких здійснюється дистанційним способом), зобов'язані забезпечити можливість здійснення безготівкових розрахунків за продані ними товари (надані послуги) з використанням електронних платіжних засобів за допомогою платіжних пристроїв або через електронні платіжні

Державна регуляторна служба України

ВИХ №12179/0/20-18 Від 14.12.2018

Запоровська Інна Сергіївна



сервіси у чітко встановлені проектом постанови терміни та по відношенню до суб'єктів господарювання залежно від здійсненого ними виду господарської діяльності.

При цьому, завершальним етапом запропонованого регулювання стане поширення дії цього проекту акта на інших суб'єктів господарювання, які здійснюють реалізацію товарів (надання послуг), вартість яких становить більше п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 грн), та встановлення для останніх обов'язку здійснювати безготівкові розрахунки з допомогою електронних платіжних засобів, починаючи з 01 липня 2020 року.

Однак, незважаючи на здійснене доопрацювання проекту постанови, в тому числі з урахуванням зауважень, викладених у Рішенні № 68, а також зміну підходу щодо врегулювання визначеної розробником проблеми, за результатами аналізу повторно поданої редакції проекту постанови та супровідних до нього документів, встановлено, що Мінекономрозвитку, як розробником зазначеного проекту акта, не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону, беручи до уваги таке.

Вважаємо, що проектом постанови ніяким чином не досягається мета в частині зменшення витрат держави на підтримку готівкового обігу, оскільки обіг готівки за результатом прийняття цього регуляторного акта не зупиняється, а використання готівки під час здійснення споживачем розрахунків за придбані товари (надані послуги) залежить виключно від дій та бажання самої особи.

Також, спірним є питання необхідності встановлення вимог до суб'єктів господарювання щодо приймання електронних платіжних засобів в оплату за продані ними товари (надані послуги), враховуючи такі дані.

Згідно з даними Національного банку України, за дев'ять місяців 2018 року мережа торговельних платіжних терміналів зросла на 13,6% до 263,5 тис. шт.

Станом на 01 жовтня 2018 року в Україні на одну тисячу населення припадало 6,7 платіжних терміналів.

Кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, що надають своїм клієнтам можливість здійснювати безготівкові розрахунки за допомогою платіжних карток, з початку 2018 року зросла на 13% до 196,4 тис. од. (станом на 01 жовтня 2018 року).

Слід врахувати, що зазначені вище показники розвитку платіжної інфраструктури в Україні було досягнуто шляхом застосування природніх механізмів ведення господарської діяльності та формування ринкових відносин, без застосування будь-яких форм примусу з боку держави, а також з урахуванням реакції суб'єктів господарювання на попит можливостей здійснення покупцями розрахунків за придбані товари (отримані послуги) за допомогою відповідних платіжних засобів.

З урахуванням зазначеного, вважаємо, що вимогами чинного законодавства нормативно закріплено можливість здійснення держателями електронних платіжних засобів розрахунків за продані товари (надані послуги)

з використанням електронних платіжних засобів (пункт 14.19 статті 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»).

При цьому, розробником не доведено, що в розумінні норм абзацу другого пункту 14.19 статті 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» слід вважати виключно необхідність нормативного закріплення термінів щодо обов'язкового приймання безготівкових розрахунків в оплату за продані суб'єктами господарювання товари (надані послуги).

Загалом, продавець повинен самостійно вирішувати питання необхідності застосування платіжного терміналу конкретно для його бізнесу, беручи до уваги фінансову-економічну привабливість використання цього обладнання, конкурентну перевагу його застосування, як за рахунок збільшення кількості покупців (споживачів) товарів (послуг), так і за рахунок збільшення обсягів продажів в цілому.

Натомість, якщо застосування платіжних терміналів економічно не вигідно в точках продажу де розрахунок здійснюється переважно в готівковій формі з відносно невеликим обігом реалізованої продукції (як приклад, в сільській місцевості), то примусове розповсюдження зобов'язання щодо застосування платіжних терміналів буде мати виключно негативні наслідки для таких суб'єктів, без будь-яких позитивних результатів та економічних зрушень, та ніяким чином не вплине на зменшення рівня тіньового сектору економіки, а навпаки може стати причиною збільшення відповідного показника.

Крім цього, за результатом розгляду Аналізу регуляторного впливу до проекту постанови (далі - АРВ), встановлено, що наведена у ньому інформація не дозволяє встановити дієвість та ефективність впровадження в дію запропонованого проекту регуляторного акта з дотриманням балансу інтересів держави, суб'єктів господарювання, а також громадян, оскільки наданий розробником АРВ до проекту постанови не є в достатній мірі інформативним, а також не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

Так, у розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Також, розробником не аргументовано доцільність застосування запропонованого проектом постанови регулювання по відношенню до суб'єктів залежно від виду господарської діяльності, яку здійснює останній, не аргументовано критеріїв відбору видів господарської діяльності для застосування зазначеного регулювання, а також не доведена доцільність та

ефективність поширення вимог проекту постанови на процес реалізації товарів (надання послуг), вартість яких становить більше п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 грн).

Водночас, слід звернути увагу розробника проекту постанови на такі потенційні ризики, які можуть виникнути на етапі впровадження запропонованих ініціатив, та які слугуватимуть причиною незадовільних показників ефективності застосування передбаченого проектом постанови механізму державного регулювання, а саме:

- розробником не досліджено ринок платіжних терміналів, їх достатньої пропозиції у територіальному розрізі, у термінах та обсягах необхідних для своєчасної реалізації запропонованих ініціатив (встановлено випадки відсутності можливості в замовленні міні-терміналів, які приєднуються до мобільних телефонів у вигляді різновиду платіжного пристрою), а також не доведено законодавчу врегульованість можливості використання електронних платіжних сервісів, у тому числі тих, які використовувались розробником у якості прикладів для розрахунку впливу запропонованого проектом постанови регулювання;

- з боку окремих банків спостерігається штучне збільшення вимог до фізичної особи-підприємця для відкриття поточного банківського рахунку у зв'язку з небажанням відповідних фінансових установ адмініструвати велику кількість дрібних банківських операцій;

- безготівковий обіг коштів може створити ризики неможливості оперативно користуватися обіговими коштами представниками малого та мікропідприємництва з огляду на специфіку роботи банківської системи обліку зазначених коштів. Так, аналіз практики свідчить, що в більшості випадків, розрахункові документи, що надійшли до банку протягом операційного часу, банк виконує в день їх надходження. Розрахункові документи, що надійшли після операційного часу, банк виконує наступного операційного дня. Розрахункові документи на списання коштів з рахунків платника, що надійшли в банк в післяопераційний час, виконуються поточним днем за наявності технічної можливості з одночасною оплатою такої послуги відповідно до тарифів банку;

- беручи до уваги низький рівень доходів платників податків на спрощеній системі оподаткування, існує вірогідність того, що відповідні суб'єкти господарювання будуть формально виконувати запропоновані проектом постанови обов'язки і фактично встановлювати платіжні термінали, але посилаючись на відсутність зв'язку з банком, наприклад, відмовляти в обслуговуванні платіжних карток тощо;

- відкритим залишається питання бази розрахунку зазначеної вартості товарів (надання послуг), яка застосовуватиметься до однієї одиниці товари чи до її сукупності, та відповідно при здійсненні розрахунків на заявлену суму зобов'язуватиме підприємців виконувати вимоги цього проекту акта.

Поряд з цим, за даними розробника, станом на 01 січня 2018 року у сфері дії проекту постанови господарську діяльність здійснює 1 183 650 суб'єктів

малого підприємництва, що складає 100% у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання. Зважаючи на це, розробник на виконання вимог пункту 8 Методики у розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги» повинен був забезпечити проведення М-Тесту.

Однак, в АРВ до проекту постанови М-Тест згідно з додатком 4 до Методики не проведено, що аргументується розробником тим, що проектом зазначеного регуляторного акта не запроваджуються нові обов'язкові вимоги регулювання, відтак зазначене регулювання спрямоване виключно на спрощення існуючих вимог.

Проте, за орієнтовними розрахунками ДРС, які здійснено на прохання Громадської ради при ДРС, вплив запропонованого проектом постанови регулювання на представників найбільш незахищеного сектору економіки, а саме фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку орієнтовно складе:

- для 364 660 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, які будуть користуватися електронними платіжними сервісам за різних умов становитиме як мінімум близько 3 100 млн грн, як максимум – близько 5 506 млн грн в перший рік регулювання;

- для 298 359 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку на впровадження безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою платіжного терміналу за різних умов становитиме як мінімум близько 3 566 млн грн, як максимум – близько 6 819 млн грн в перший рік регулювання.

Відповідно, загальний вплив регулювання на 663 019 фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку, як найбільш вразливої ланки малого підприємницького середовища, у середньому складатиме як мінімум – 6 666 млн грн, як максимум – 12 325 млн грн (розрахунки додаються).

Відтак, відсутність проведеного розрахунку впливу запропонованого проектом постанови регулювання на представників малого підприємництва за допомогою формування М-тесту до АРВ – є порушенням вимог Методики, а також не дозволяє виміряти реальний вплив регулювання на суб'єктів малого підприємництва, зокрема встановити суми витрат, які понесуть останні внаслідок провадження регулювання, та порівняти отримані дані з показниками можливих позитивних результатів від практичного застосування положень проекту постанови після його затвердження.

Водночас, враховуючи, що запропоновані проектом постанови ініціативи призведуть виключно до збільшення вартості ведення бізнесу для суб'єктів малого підприємництва, розробником не пропонуються будь-яких компенсаторів з боку держави для підприємців на придбання та застосування платіжних пристроїв та/або сервісів задля мінімізації значних фінансових затрат суб'єктів господарювання та мінімізації негативних настроїв бізнес-середовища.

Зважаючи на вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект акта розроблено без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики доцільності, адекватності, ефективності, збалансованості, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимог статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами).

Також, проект постанови розроблено без врахування вимог статті 5 Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, положення яких викладено у спосіб, який не є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до суб'єктів господарювання щодо приймання електронних платіжних засобів в оплату за продані ними товари (надані послуги)».

Додаток: на 13 арк. в 1 прим.

**Голова Державної регуляторної
служби України**



Ксенія ЛЯПІНА

Інформаційно-аналітичні матеріали
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження вимог до суб'єктів господарювання щодо
приймання електронних платіжних засобів в оплату за продані ними
товари (надані послуги)» (далі - проект постанови).

Розрахунки між юридичними особами, а також розрахунки за участю фізичних осіб, пов'язані із здійсненням ними підприємницької діяльності, проводяться в безготівковій формі. Розрахунки між цими особами можуть провадитися також готівкою, якщо інше не встановлено законом.

Згідно з п. 35.2 ст. 35 Податкового кодексу України (далі - ПКУ) сплата податків та зборів здійснюється в готівковій або безготівковій формі, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи.

Граничні суми розрахунків готівкою для фізичних та юридичних осіб, а також для фізичних осіб - підприємців встановлюються Національним банком України.

Довідково:

Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» суб'єкти господарювання мають право здійснювати розрахунки готівкою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами:

- 1) між собою - у розмірі до 10 000 (десяти тисяч) гривень включно;
- 2) з фізичними особами - у розмірі до 50 000 (п'ятдесяти тисяч) гривень включно.

Порядок відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за ними визначаються Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492 (далі – Інструкція № 492).

Згідно з абзацами першим та другим п. 1.8 Інструкції № 492 банки відкривають своїм клієнтам за договором банківського рахунку поточні рахунки, за договором банківського вкладу – вкладні (депозитні) рахунки.

Поточний рахунок – це рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Отже, суб'єкти господарювання мають право відкривати рахунки для забезпечення своєї господарської діяльності і власних потреб у будь-яких банках України відповідно до власного вибору.

Поточний рахунок відкривається підприємствам усіх видів і форм власності, їх відокремленим підрозділам, а також фізичним особам - підприємцям для зберігання грошових коштів і здійснення всіх видів операцій за цими рахунками відповідно до чинного законодавства.

Якщо фізична особа - підприємець або фізична особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність, не планує працювати з іншими підприємствами (зазвичай розрахунки між підприємствами здійснюються у безготівковій формі) та отримувати оплату за товари та послуги від покупців

через банк, то такий *підприємець може здійснювати підприємницьку діяльність, не відкриваючи рахунка в банку*. При цьому, сплата податків та зборів здійснюється в готівковій або безготівковій формі, крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи.

Отже, для забезпечення суб'єктами господарювання можливості здійснення держателями електронних платіжних засобів розрахунків за придбані товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів, такий суб'єкт має відкрити поточні рахунки в обраному ним Банку.

Витрати суб'єкта господарювання при впровадженні безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів, у разі відкриття поточного рахунку в Банку (щорічно)*

№/№	Витрати	Вартість витрат (в середньому на рік) у мінімальних припущеннях (грн.)
1	Вартість відкриття поточного рахунку:	
1.1	- на сайті банку	Безкоштовно
1.2	- у відділенні	100 грн
2.	Обслуговування рахунку (щомісячна абонплата за обслуговування рахунку – 100 грн)	1200,00 (100 грн*12міс.)
3.	<u>Комісійні платежі за обслуговування рахунку:</u>	
3.1	Проведення платежу через клієнт-банк в операційний час:	
3.1.1	-в межах банку	0
3.1.2	- на рахунки інших банків (3 гривні за платіжне доручення – припущено 1 доручення на місяць без ПДВ)	36,00 (3 грн*12 міс.)
3.2	У післяопераційний час (0,2% від суми операції) ¹	504,00 (2 грн.*21 роб/день*12 міс)
4	Отримання готівки через касу - (1% від суми без ПДВ) ²	600,00 (5 тис. грн*1%*12 міс)
5	Інтернет-банкінг, абонентська плата (щомісячна плата за використання - 50 гривень)	600,00 (50 грн*12 міс)
6	Загальна сума, що сплачує суб'єкт господарювання Банку у перший рік відкриття поточного рахунку	3040,00
7	Щорічна сума, що сплачує суб'єкт господарювання Банку за обслуговування поточного рахунку (п.7-п.1)	2940,00

*Розрахунок зроблено за результатом порівняльного аналізу тарифів на розрахунково-касові операції провідних банків України, за даними сайту: <http://ngoipr.org.ua/blog/vidkryttya-rahunku-yak-obraty-optymalnyj-bank-4/>

1. Припустимо, що в середньому за місяць суб'єкт господарювання проводить 21 операцію з проведення платежу у післяопераційний час, комісія від здійснення якої складає мінімально 2 грн.

2. Припустимо, що в середньому за місяць видача готівки через касу становить 5 тис. гривень.

Позиції цієї таблиці у майбутньому можуть змінюватись в залежності від тарифної політики банків.

Подальший розрахунок мінімальних витрат від впровадження регулювання, запропонованого проектом постанови, буде здійснено для загальної кількості фізичних осіб – підприємців - платників єдиного податку, беручи до уваги те припущення, що питання необхідності відкриття банківського рахунка для юридичних осіб, а також фізичних осіб – підприємців на загальній системі оподаткування, станом на цей час є вирішеним, з огляду на обрану ними систему оподаткування та масштаби здійснення їхньої господарської діяльності.

Так, згідно з інформацією ДФС, наведеною у листі від 27.12.2017 № 22044/5/99-99-07-02-02-16, загальна кількість фізичних осіб – підприємців - платників єдиного податку станом на 01.12.2017 – 1 153 742 осіб, з них:

- перша група (фізичні особи) – 164 162 осіб;
- друга група (фізичні особи) – 617 000 осіб;
- третя група (юридичні та фізичні особи) – 372 580 осіб.

Оскільки проектом постанови передбачається завершальним етапом зобов'язати інших суб'єктів господарювання, які здійснюють реалізацію товарів (надання послуг), вартість яких становить більше п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 грн), проводити безготівкові розрахунки за продані ними товари (надані послуги), то в цілях проведення розрахунків беремо до уваги **кількість платників єдиного податку/фізичних осіб-підприємців виключно другої та третьої груп, а саме – 989 580 осіб**, вважаючи, що платники єдиного податку першої групи здійснюють розрахункові операції на суму, що менше 850 грн.

Згідно з інформацією банків, **кожні двоє з трьох підприємців (67% від загальної кількості) не відкрили в банках спеціалізовані рахунки, а користуються рахунками звичайної фізичної особи** (за даними <https://finclub.net/ua/analytics/fiskali-berut-rakhunki-pidpriemtsiv-na-kontrol.html>).

Відтак, кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватимуться вимоги проекту постанови, складає:

$$989\ 580 * 0,67 = 663\ 019 \text{ осіб.}$$

Отже, сума мінімальних витрат на відкриття поточного рахунку в Банку та його обслуговування у разі запровадження проекту постанови для фізичних осіб – підприємців орієнтовно буде складати:

$$663\ 019 * 3040,00 = \underline{2\ 015\ 577\ 760 \text{ грн (у перший рік регулювання)}}$$

$$663\ 019 * 2940,00 = \underline{1\ 949\ 275\ 860 \text{ грн (щорічно)}}$$

Водночас, поряд із мінімальними витратами для фізичних осіб – підприємців на відкриття поточного рахунку в Банку та його обслуговування доцільно розрахувати й інші витрати відповідних суб'єктів господарювання, які пов'язані з забезпеченням можливості здійснення держателями електронних платіжних засобів розрахунків за продані товари (надані послуги) з використанням електронних платіжних засобів.

(Використовуємо інформацію ДФС, вказану в листі від 27.12.2017 № 22044/5/99-99-07-02-02-16).

Загальна кількість суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців) станом на 01.12.2017 – 1 704 580 осіб, з них:

- юридичних осіб:
 - на загальній системі оподаткування - **370 997 осіб;**
 - на спрощеній системі оподаткування – **86 317 осіб;**
- фізичних осіб – підприємців:
 - на загальній системі оподаткування - **344 931 осіб;**
 - на спрощеній системі оподаткування – **902 335 осіб.**

Згідно з прес-релізом «Показники ринку платіжних карток за 9 місяців 2018 року» Національного банку України (https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=79219), загальна кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, які провадять розрахунки із споживачами через торговельні платіжні термінали становить **196 400 одиниць, а кількість задіяних торговельних платіжних терміналів – 282 200 штук.**

Отже, серед загальної кількості суб'єктів господарювання (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців) лише **11,5%** провадять розрахунки із споживачами через торговельні платіжні термінали:

$$(196\ 400/1\ 704\ 580) * 100\% = 11,5\%$$

У цьому випадку, слід врахувати, що зазначені вище показники розвитку платіжної інфраструктури в Україні було досягнуто шляхом застосування природніх механізмів ведення господарської діяльності та формування ринкових відносин, без застосування будь-яких форм примусу з боку держави, а також з урахуванням реакції суб'єктів господарювання на попит можливостей

здійснення покупцями розрахунків за придбані товари (отримані послуги) за допомогою відповідних платіжних засобів.

Враховуючи відсутність спеціалізованих інформаційно-аналітичних даних щодо кількості встановлених платіжних терміналів у фізичних осіб-підприємців, беремо за основу досліджену модель встановлених терміналів у загальній кількості суб'єктів на рівні майже 12%, та в цілях дослідження впливу регулювання на фізичних осіб-підприємців-платників єдиного податку, з урахуванням певних похибок, використовуємо показник на рівні 15%.

Відповідно вважаємо, що 15% з 663 019 фізичних осіб-підприємців-платників єдиного податку, а саме – 99 453 особи за рахунок природнього розвитку ринкових відносин, після відкриття поточного рахунка в Банку, встановлять платіжні термінали самостійно.

Однак, беручи до уваги пропозицію розробника на законодавчому рівні встановити необхідність використання електронних платіжних засобів суб'єктами господарювання та нормативно закріпити терміни згідно з якими запропоновані розробником ініціативи мають бути реалізовані, в цілях проведення розрахунків впливу на фізичних осіб-підприємців гіпотетично використовуємо показник на рівні **45% суб'єктів тих, які встановлять платіжні термінали, та відповідно 55%, які будуть користуватися електронними платіжними сервісами.**

З урахуванням зазначеного, отримуємо такі показники:

$$663\ 019 \text{ фізичних осіб} * 0,45 = 298\ 359 \text{ осіб}$$

$$663\ 019 \text{ фізичних осіб} * 0,55 = 364\ 660 \text{ осіб}$$

Тобто, в разі прийняття та введення в дію запропонованого проектом постанови регулювання, **298 359 фізичних осіб-підприємців-платників єдиного податку встановлять платіжні термінали, а 364 660 осіб будуть користуватися електронними платіжними сервісами.**

Для дослідження впливу відповідного регулювання для 298 359 фізичних осіб-підприємців-платників єдиного податку, які встановлять платіжні термінали, використовуємо розрахунки, здійснені Державною регуляторною службою під час розгляду попередньої редакції проекту постанови (<http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/01/Tablytsya-vytrat-na-vprovadzhennya-bezgotivkovykh-rozrahukiv-z-vykoystanniam-elektronnyh-platizhnyh-zasobiv-za-rik.docx>)

Фактичні мінімальні витрати 1 суб'єкта господарювання на впровадження безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу:

I – взяття в оренду POS-терміналу, за умови, якщо вартість розрахунків електронними платіжними засобами орієнтовно буде становитиме 10 тис. грн на місяць.

Витрати	Вартість витрат (в середньому на рік) при застосуванні безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу (грн)	Вартість витрат (на наступний рік) застосування безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу (грн)

1. Отримання інформації (мін. 2 людино-день ²)	358,56 ¹ (2дн.*22,41 грн.*8 час)	0
2. Укладання договору еквайрінгу (мін. 1 людино-день)	179,28 (1дн.* 22,41 грн.*8 час)	0
3. Абонплата за використання POS- терміналу	3 600,00 ³ (Щомісячна абонплата за використання POS-терміналу 300 грн.*12 міс.)	3 600,00 ³ (Щомісячна абонплата за використання POS-терміналу 300 грн.*12 міс.)
4. Комісія за проведення операцій через POS- термінал (в середньому 2% від суми операції) ⁵ .	2 400,00 (10 тис. грн.*12 міс.*2%)	2 400,00 (10 тис. грн.*12 міс.*2%)
5. Придбання рулонної стрічки для POS- терміналу	216,00 (18 грн.*12 міс)	216,00 (18 грн.*12 міс)
6. Вартість передачі інформації дротовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку (30 Мб/день (трафік, необхідний для передачі інформації)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс)
УСЬОГО: Вартість на впровадження 1 POS- терміналу ⁶ на рік	8 913,84	8 376,00

II – за умови взяття в оренду POS-терміналу, якщо оборот через POS-термінал буде становити 30 тис. грн. на місяць³

Витрати	Вартість витрат (в середньому на рік) при застосуванні безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу (грн)	Вартість витрат (на наступний рік) застосування безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу (грн)
1. Отримання інформації (мін. 2 людино-день ²)	358,56 ¹ (2дн.*22,41 грн.*8 час)	0
2. Укладання договору еквайрінгу (мін. 1 людино-день)	179,28 (1дн.* 22,41 грн.*8 час)	0
3. Абонплата за використання POS-терміналу	2 400 ³ (Щомісячна абонплата за використання POS-терміналу	2 400 ³ (Щомісячна абонплата за використання POS-терміналу

	200 грн.*12 міс.)	300 грн.*12 міс.)
4. Комісія за проведення операцій через POS-термінал (в середньому 2% від суми операції)⁵.	7 200 (30 тис. грн.*12 міс.*2%)	7 200 (30 тис. грн.*12 міс.*2%)
5. Придбання рулонної стрічки для POS-терміналу	216 (18 грн.*12 міс)	216 (18 грн.*12 міс)
6. Вартість передачі інформації дротовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку (30 Мб/день (трафік, необхідний для передачі інформації)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)
УСЬОГО: Вартість на впровадження 1 POS-терміналу⁶ на рік	12 513,84	11 976, 00

1. Розрахунок вартості людино-дня проведено виходячи з розміру мінімальної заробітної плати (з 01.01.2018 – 31.12.2018 – 3723 грн.) та погодинного розміру оплати праці (**22,41 грн.**) відповідно до Закону про Державний бюджет на 2018 рік.

2. За інформацією банків, отриманої за телефоном.

3. Вартість Тарифного пакету щомісячної абонентської плати за використання POS-терміналу за моніторингом перших 10 банків-членів платіжної системи України.

В індивідуальному порядку за результатом використання суб'єктом господарювання POS-терміналу протягом 3-4 місяців, банками пропонується система знижок щодо розміру абонплати.

У разі, якщо оборот через POS-термінал буде становити 30-50 тис. гривень, то у цьому випадку абонплата може бути знижена до 200 гривень, а у разі, якщо оборот буде перевищувати 50 тис. гривень, то абонплата може бути знижена до 100 гривень.

4. За умови підписання договору еквайрінгу установка POS-терміналу, його підключення, навчання, як працювати з пристроєм (провести або скасувати оплату, надрукувати звіт за день і ін.), консультації з питань роботи з POS-терміналом Банк-еквайєр надає безкоштовно.

5. Розмір комісійних за проведення операцій через POS-терміналу, як правило, залежить від обороту торгової точки і середньої суми, зазначеної у чеку.

Наприклад, при щомісячному обороті через POS-термінал 30 тис. грн., Банк-еквайєр за своїми картками буде знімати 0,5-1,6% суми, і 1-4% - за карткам інших банків.

6. За інформацією експертів «Укресімбанку», для укладення договору еквайрінгу і розміщення POS-терміналів оборот магазину за платіжними

пластиковими картами повинен становити не менше 10 тис. гривень щомісячно на один такий термінал (в подальшому ця цифра використовувалася для розрахунку).

7. В залежності від виду діяльності та обсягу реалізації товарів (робіт, послуг) суб'єкту господарювання потрібно на місяць в середньому 3 рулони стрічки середня вартість 6 гривень.

III – за умови, якщо суб'єкт господарювання придбавас POS-термінал самостійно за власний кошт

Для розрахунку взято мінімальну вартість провідного POS-терміналу для якого не потрібно придбавати додаткове обладнання). (<http://ams-service.com.ua/category>; <https://prom.ua/>)

№/№	Витрати	Вартість витрат (в середньому на рік) при запровадженні POS-терміналу (грн)	Вартість витрат (на наступний рік) застосування безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу (грн)
1	придбання POS-терміналу	10 644,00	0
2.	вартість витраченого часу на придбання POS-терміналу	537,84 (3 чол./дн.*22,41 грн.*8 час)	0
3.	введення POS-терміналу модемів в експлуатацію, їх технічне обслуговування ЦСО, ремонт, та підключення до еквайрінгу	2 520,00 (у разі введення РРО з початку року, то 210 грн/міс*12 міс.) ¹	0
4.	вартість передачі інформації дротовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку (30 Мб/день (трафік, необхідний для передачі інформації)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)
5.	придбання рулонної стрічки для POS-терміналу	216,00 (18 грн.*12 міс)	216,00 (18 грн.*12 міс)
6.	отримання інформації щодо укладання договору еквайрінгу (мін. 2 людино-день ²)	358,56 (2дн.*22,41 грн.*8 час)	0

7.	укладання договору еквайрінгу (мін. 1 людино-день)	179,28 (1дн.* 22,41 грн.*8 час)	0
8	комісія за проведення операцій через POS-термінал (в середньому 2% від суми операції) ⁵ . (мінімально)	2 400,00 (10 тис. грн.*12 міс.*2%)	2 400,00 (10 тис. грн.*12 міс.*2%)
9	навчання (перенавчання) персоналу	800 (400 грн./ос *2 особи)	0 (за умови, якщо не зміниться персонал)
	УСЬОГО: на рік за впровадження 1 POS-терміналу	19 815,68	4 776,00

1. Вартість послуг ЦСО в середньому по регіонах України становить від 210 грн. на місяць.

2. Аналітична довідка станом на 25.11.2017 «Сравнение тарифов 3 G в Украине» - <http://trushenk.com/sravnenie-tarifov-3g-v-ukraine.html>.

3. Аванс при підключенні до пакета GPRS Монітор складає 49 грн.

4. У залежності від виду діяльності та обсягу реалізації товарів (робіт, послуг) суб'єкту господарювання за наявності відповідного фахівця в середньому потрібно 2-3 дні - для формування та ведення номенклатури товарів. Для суб'єктів, у яких обсяг товарів не перевищує 50 одиниць номенклатури товарів, для формування та ведення їх номенклатури потрібно 1 година на день.

Для розрахунку позиції 13 взято - 1 година на день.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

загальних витрат на впровадження безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів відповідно до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до суб'єктів господарювання щодо приймання електронних платіжних засобів в оплату за продані ними товари (надані послуги)» (за різних умов)

	I – взяття в оренду POS-терміналу, за умови, якщо вартість розрахунків електронними платіжними засобами орієнтовно буде становитиме 10 тис. грн		II – за умови взяття в оренду POS-терміналу, якщо оборот через POS-термінал буде становити 30 тис. грн		III – за умови, якщо суб'єкт господарювання <u>придбає POS-термінал самостійно за власні кошти</u>	
	В середньому на рік	На наступний рік	В середньому на рік	На наступний рік	В середньому на рік	На наступний рік
I. Оцінка прямих витрати, у тому числі:						
Придбання POS-терміналу	-	-	-	-	10 644,00	-
Вартість витраченого часу на придбання POS-терміналу	-	-	-	-	537,84	-
Введення POS-терміналу модемів в експлуатацію, їх технічне обслуговування ЦСО, ремонт	-	-	-	-	2 520,00	-
Отримання інформації щодо укладення договору еквайрінгу (мін. 2 лютого-день)	358,56	-	358,56	-	358,56	-
Укладання договору еквайрінгу (мін. 1 лютого-день)	179,28	-	179,28	-	179,28	-
Абонплата за використання POS-терміналу	3 600,00	3 600,00	2 400,00	2 400,00	-	-
Сумарно:	4137,84	3600,00	2937,84	2400,00	14239,68	-
II. Оцінка експлуатаційних витрат, у тому числі:						
Комісія за проведення операцій через POS-термінал (в середньому 2% від суми операції).	2 400,00	2 400,00	7 200,00	7 200,00	2 400,00	2 400,00
Придбання рулонної стрічки для POS-терміналу	-	-	216,00	216,00	-	-
Вартість передачі інформації датовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку	-	-	2 160,00	2 160,00	-	-
Навчання (перенавчання) персоналу	-	-	-	-	800	-
Сумарно:	4 776,00	4 776,00	9 576,00	9 576,00	5576,00	4776,00
УСЬОГО:						
Вартість на впровадження I POS-терміналу на рік	8 913,84	8 376,00	12 513,84	11 976,00	19815,68	4776,00

Орієнтовний розрахунок загальних фактичних витрат для 298 359 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку на впровадження безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналів за різних умов становитиме:

	У перший рік реулювання	На наступний рік	У перший рік реулювання	На наступний рік	У перший рік реулювання	На наступний рік
	I. Витрати на відкриття поточного рахунку в Банку (щорічно), грн	3040,00	2940,00	3040,00	2940,00	3040,00
II. Витрати на впровадження 1 POS-терміналу на рік, грн	I – <u>взяття в оренду POS-терміналу, за умови, якщо вартість розрахунків електронними платіжними засобами орієнтовно буде становитиме 10 тис. грн.</u>		II – <u>за умови взяття в оренду POS-терміналу, якщо оборот через POS-термінал буде становити 30 тис. грн.</u>		III – <u>за умови, якщо суб'єкт господарювання придбає POS-термінал самостійно за власні кошти</u>	
	У перший рік реулювання	На наступний рік	У перший рік реулювання	На наступний рік	У перший рік реулювання	На наступний рік
	8 913,84	8 376,00	12 513,84	11 976,00	19815,68	4776,00
III. УСЬОГО витрат для одного суб'єкта господарювання, грн (р. I + р. II)	11 953,84	11 316,00	15 553,84	14 916,00	22 855,68	7 716,00
IV. Сума загальних витрат для фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, грн (298 359 осіб * р. III)	3 566 535 748,56	3 376 230 444,00	4 640 628 148,56	4 450 322 844,00	6 819 197 829,12	2 302 138 044,00

Витрати для 364 660 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, які будуть користуватися електронними платіжними сервісам, складаються з мінімальних витрат на відкриття банківського рахунка в Банку, а також витрат на передачу інформації дротовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку.

Також, витрати таких суб'єктів господарювання будуть включати, зокрема комісію операторів електронних платіжних сервісів за переказ коштів такими суб'єктами через системи відповідного оператора.

Для встановлення суми відповідних витрат беремо за приклад розрахунок, наданий розробником під час формування Аналізу регуляторного впливу до проекту постанови:

Прогнозуються витрати для суб'єктів господарювання на забезпечення виконання вимог регуляторного акта щодо використання електронних платіжних засобів (на прикладі підключення до QR -коду у Приватбанку).

Витрати одного суб'єкта господарювання в рік:

у випадку, якщо вартість розрахунків даним засобом орієнтовно становить 10 000 грн - близько 3300 грн.

Розрахунок:

10000 грн X 12 міс. X 2,75%)

у випадку, якщо вартість розрахунків становить 30 000 грн в місяць - 9900 грн.

Розрахунок:

30000 грн X 12 міс. X 2,75%)

Довідково.

За даними Приватбанку на сьогодні понад 10 000 підприємців – клієнтів Приватбанку – вже приймають безготівкові платежі за допомогою QR-коду.

Будь-яка торгова точка може отримати плакати з QR-кодом безкоштовно на електронну пошту або скопіювати з додатка Privat24 після активації цього сервісу. Для підключення послуги «Платежі за QR-кодом» потрібно просто перейти в меню «Приват24 для бізнесу» («Послуги» → «Приймання платежів» → «Платежі за QR-кодом»).

Враховуючи вищевказану інформацію, отримаємо орієнтовний розрахунок загальних фактичних витрат для 364 660 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, які будуть користуватися електронними платіжними сервісам, який за різних умов становитиме:

I. Витрати на відкриття поточного рахунку в Банку (щорічно), грн	У перший рік регулювання	На наступний рік	У перший рік регулювання	На наступний рік
		3040,00	2940,00	3040,00
II. Вартість передачі інформації дротовими каналами зв'язку/бездротовими каналами зв'язку (30 Мб/день (трафік, необхідний для передачі інформації))	2 160,00 (30 Мб * 6 грн./день*12 міс.)			
III. Витрати на прийняття оплати за товари та послуги за допомогою електронних платіжних сервісів (згідно з даними Приватбанку, складає – 2,75% від суми операції)	I – вартість розрахунків електронними платіжними засобами орієнтовно буде становитиме 10 тис. грн/міс.		II – вартість розрахунків електронними платіжними засобами орієнтовно буде становитиме 30 тис. грн/міс.	
	3300,00		9900,00	
IV. УСЬОГО витрат для одного суб'єкта господарювання, грн (р. I + р. II)	8 500,00	8 400,00	15 100,00	15 000,00
V. Сума загальних витрат для фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, грн (364 660 осіб * р. III)	3 099 610 000,00	3 063 144 000,00	5 506 366 000,00	5 469 900 000,00

Отже, вплив запропонованого проектом постанови регулювання на представників найбільш незахищеного сектору економіки, а саме фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку орієнтовно складе:

– для 364 660 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку, які будуть користуватися електронними платіжними сервісам за різних умов становитиме як мінімум близько 3 100 млн грн, як максимум – близько 5 506 млн грн у перший рік регулювання;

– для 298 359 фізичних осіб – підприємців-платників єдиного податку на впровадження безготівкових розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за допомогою POS-терміналу за різних умов становитиме як мінімум близько 3 566 млн грн, як максимум – близько 6 819 млн грн у перший рік регулювання.

Загальний вплив регулювання на 663 019 фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку складатиме як мінімум – 6 666 млн грн, як максимум – 12 325 млн грн.